

طراحی و ارزیابی دستگاه پخش مواد دانه‌ای با ۶ پره عمودی غیر مساوی*

کمال الدین جزایری^۱

تحقیقی در زمینه پخش مواد دانه‌ای با استفاده از نیروی گریز از مرکز صورت گرفته است. بررسی انجام شده شامل سه مرحله مجزای زیر میباشد:

۱- مرحله اول - دستیابی به یک فرمول تئوری برای پرتاب دانه‌های کشاورزی توسط یک دستگاه پخش کننده تحت تأثیر نیروهای تانژانتی، گریز از مرکز و اصطکاک‌های ناشی از تماس مواد دانه‌ای با پره‌های پخش کننده دستگاه. فرمول حاصله عبارتست از:

$$X_m = \% 96 V_0^2 - 3 \times 10^{-9} \frac{V_0^4}{M}$$

۲- مرحله دوم - طراحی سیستم پخش دستگاه براساس فرمول تئوری فوق بنحویکه دانه‌های پخش شده بصورت پوششی یکنواخت در سطح زمین گسترده شوند، منتج به طرح ریزی چرخ پره دار دستگاه با ۶ پره غیر مساوی گردید.

۳- مرحله سوم - ارزیابی کاربردی طرح مذکور براساس بررسی نتایج حاصله از طرحهای اجرائی که برمبنای فرمول تئوری مرحله اول تحقیق پیاده گردید. حداکثر فاصله پرتاب توسط چرخ پره دار دستگاه در عمل با مقدار فاصله بدست آمده از فرمول تئوری تقریباً "تطابق کامل نشان داده است". یکنواختی کامل در پوشش دانه‌ها بر سطح زمین فقط در ۴/۵ متر اولیه حاصل شده که با استفاده از روش انطباق، در یک رفت و برگشت دستگاه یکنواختی نسبتاً "کامل بدست آمد".

مقدمه

در کشاورزی سنتی و مکانیزه در سطح کوچک، پخش دانه‌های کشاورزی (بدور، کود های شیمیایی و سموم) اغلب بصورت دستپاش انجام پذیرفته و در صورت مهارت زارع از یکنواختی نسبتاً "کافی هم برخوردار میباشند. این روش گرچه در مقیاس فوق عملی

* تاریخ دریافت ۵۸/۷/۲، تاریخ پذیرش ۶۱/۱۰/۱۴

۱- عضو هیئت علمی رشته مهندسی زراعی، دانشکده کشاورزی دانشگاه جندی شاپور

اهواز.

و قابل توجیه می باشد، لیکن در کشاورزی مکانیزه در سطح بزرگ بهیچوجه جوابگو و اقتصادی نیست. تلاش در جهت دستیابی به روشهایی که از نظر سرعت عمل و صرفه جویی در نیروی انسانی متناسب با کشاورزی صنعتی در مقیاس بزرگ باشد، از مدتها پیش شروع شده (۱) و دستگاههایی با مکانیزم های متفاوت نیز اختراع شده است. لیکن استفاده از این دستگاهها در تمام شرایط، بخصوص در موقعیت کنونی کشاورزی و صنعتی کشورهای جهان سوم از نظر اقتصادی مقرون بصرفه نمی باشد. برای چنین ممالکی، دستگاههایی عملی و اقتصادی خواهد بود که حجمی کوچک و ساختمانی ساده داشته، کار کردن با آن راحت و تمیزکاری و نگهداری آن آسان، و از همه مهمتر امکان ساخت آن در محل وجود داشته باشد. در جهت تهیه چنین دستگاههایی، بخصوص در زمینه استفاده از نیروی گریز از مرکز برای پخش دانه ها نیز تا بحال بررسیها و اقداماتی صورت گرفته است.

ساده ترین و عملی ترین شکل این دستگاهها بیشتر بر اساس نیروی گریز از مرکز با استفاده از صفحات پرتابی افقی بوده است و مطالعات انجام شده بر روی آنها همگی حکایت از دخالت عوامل متعددی از قبیل مقاومت هوا، اندازه و وزن و شکل دانه مورد پرتاب، چگونگی مکانیزم پرتاب و بسیاری دیگر از عوامل داشته که بر درجه یکنواختی در پخش اثر میگذارند (۲). اثرات توأم عوامل فوق الذکر در دستگاههایی که تا بحال با صفحه پرتاب افقی ساخته شده اند، پراکندگی یکنواخت مطلوبی را تا مین ننموده است (۳ و ۴). اهمیت دستیابی به دستگاهی که در ارتباط با موقعیت کنونی کشاورزی و صنعتی ایران، ضمن برخورداری از خصوصیات اقتصادی و سرعت و سهولت استفاده بتواند مواد دانه ای را در فاصله مطلوب با درجه یکنواختی کافی نیز پراکنده نماید انگیزه شروع مطالعه بر روی طراحی پره ها در دستگاه جدیدی با چرخ پره دار عمودی گردید. در تعقیب هدف فوق، ابتدا با توجه به عوامل مثبت و منفی مؤثر در کیفیت پرتاب دانه ها، فرمول تئوری (۵ و ۶) مربوطه تنظیم و سپس دستگاه مذکور بر اساس این فرمول ساخته شده و کاربرد عملی آن مورد ارزیابی قرار گرفت. هدف مقاله حاضر ارائه چگونگی طراحی و ساخت این دستگاه و نتایج کاربرد عملی آن می باشد.

شرح دستگاه: شکل ظاهری دستگاه مورد بحث از یک مخزن دانه، یک چرخ پره دار با ۶ پره غیر مساوی جهت پرتاب دانه ها، ناودان انتقال دانه ها از مخزن به چرخ پره دار، پیچ ارشمیدس تغذیه مرکزی در مرکز چرخ پره دار جهت کم کردن سرعت اولیه دانه بهنگام ورود دانه به مرکز چرخ، یک عدد طایر کششی در انتهای دستگاه، یک

مبدل حرکت برای تبدیل و انتقال حرکت زمینی دستگاه به بهم زن مخزن و بالاخره شاسی تشکیل شده است. این دستگاه از نظر حرکتی نیمه سوار شونده بوده و دوران چرخ پره دار از شفت تراکتور (P.T.O) و دوران بهم زن از چرخ زمینی تأمین میشود. انتقال نیرو و تبدیلات حرکتی توسط زنجیر و تسمه انجام میپذیرد (برش بخشی از دستگاه در شکل ۲ و تصویر آن در شکل ۱ نشان داده شده است).

روش بررسی مراحل سه گانه تحقیق

۱- مرحله اول - دستیابی به یک فرمول تئوری برای تعیین حداکثر فاصله پرتابی دانه‌ها توسط دستگاه پخش‌گریز از مرکز (سانتریفیوژ) با پره (تیغه) های منحنی شکل. در بررسی و رسیدن به این معادله عوامل مؤثر در پرتاب عبارتند از:

$B =$ زاویه بین شعاع چرخ پره دار و خط تماس با پره‌ها در مرکز چرخ پره دار برحسب درجه سانتی‌گراد.

$\theta =$ زاویه بین محل سقوط دانه بر روی پره تا محل خروجی آنها برحسب درجه سانتی‌گراد.

$C =$ ظرفیت انتقالی پیچ ارشمیدس برحسب متر مکعب در ثانیه.

$D =$ قطر خارجی حلزون پیچ ارشمیدس برحسب متر.

$d =$ قطر داخلی حلزون پیچ ارشمیدس برحسب متر.

$p =$ فاصله دو پیچ متوالی حلزون در پیچ ارشمیدس (نقاله حلزونی) برحسب متر.

$N =$ سرعت دورانی چرخ پره دار دستگاه برحسب دور در دقیقه.

$E =$ بازده (راندمان) پیچ ارشمیدس برحسب نسبت درصد.

$V_0 =$ سرعت خروجی دانه‌ها از پره برحسب متر بر ثانیه.

$V_{X_0} =$ مقدار V_0 در محور X ها برحسب متر در ثانیه.

$V_{Z_0} =$ مقدار V_0 در محور Z ها برحسب متر در ثانیه (شکل ۴).

$r =$ فاصله دانه از مرکز چرخ پره دار در روی پره‌ها برحسب متر.

$\frac{dr}{dt} =$ سرعت خطی دانه‌ها برحسب متر در ثانیه.

$\frac{d^2r}{dt^2} =$ شتاب خطی دانه‌ها برحسب متر در مجذور ثانیه.

$R =$ حداکثر مقدار فاصله r برحسب متر.

$\phi =$ زاویه پرتاب (زاویه بین خط مماس بر دایره چرخ پره دار و خط مماس بر پره

در نقطه پرتاب) بر حسب درجه سانتی گراد.

$X_m =$ حداکثر فاصله پرتابی دانه از دستگاه بر حسب متر.

$t =$ مدت زمانیکه لازم است تا دانه طول پره (در داخل چرخ پره دار) را طی نماید بر حسب ثانیه.

$M =$ وزن یک دانه بر حسب کیلوگرم.

$K =$ ضریب مقاومت هوا.

$S =$ سطح مقطع دانه بر حسب مترمربع.

$r =$ طول منحنی پره ها بر حسب متر.

دانه مجردی که در معرض پرتاب توسط یک دستگاه پره دار قرار گرفته باشد در دو حالت کاملاً متمایز قابل ارزیابی میباشد:

حالت اول - هنگام تماس دانه با پره (تیغه) دستگاه که پس از تماس در روی آن ها کشیده و یا غلظان تا نقطه انتهائی (نقطه پرتابی) شتاب می گیرد.

حالت دوم - حرکت پرتابی بوده که حرکت دانه را از نقطه خروج (نقطه پرتاب) از دستگاه تا وقتی که به زمین می نشیند شامل میشود.

ارزیابی حالت اول (چگونگی حرکت دانه در داخل چرخ پره دار عمودی):

با فرض یک دانه تنها در روی یک پره منحنی شکل به فاصله (r) از مرکز

چرخ پره دار (چرخ گریز از مرکز) شتابهای زیر قابل بررسی می باشند (شکل ۳):

$$D_1 = \frac{1}{r'} \frac{d^2 r}{dt^2} = \frac{d^2 r}{r' dt^2}$$

شتاب حاصل از شکل پره بر روی دانه

$$D_2 = 2\omega \frac{dr}{dt} = \frac{2\omega dr}{dt}$$

شتاب کورولیوس

$$D_3 = \omega^2 r \sin B$$

شتاب گریز از مرکز

$$D_4 = \frac{d^2 r}{dt^2} \text{ ثقلی} = g \cos \theta$$

شتاب بطرف مرکز

$$D_5 = \frac{d^2 r}{dt^2} \text{ اصطکاک} = -\mu g \sin \theta$$

شتاب اصطکاکی دانه و پره

برای رسیدن به یک فرمول نظری پرتاب جهت طراحی چرخ پره دار دستگاه، ناگزیر از حذف بعضی از عوامل مداخله کننده در طرح می‌باشیم که این عوامل با فرضیات زیر محدود شده اند.

۱- اثر مقاومت هوا در این مرحله (فقط در داخل چرخ پره دار) قابل اغماض است.

۲- چون دانه ها با حداقل سرعت اولیه و ضربه در اختیار پره ها قرار میگیرند، در نتیجه پرش دانه در داخل چرخ پره دار صورت نمی‌گیرد.

۳- در تجزیه و تحلیل عوامل و فرمول یابی، یک دانه بعنوان نمونه مواد مورد مصرف بکار برده میشود.

۴- دانه در حداکثر فاصله طی نموده بر روی منحنی پره، یعنی در قسمت بالائی پره، از چرخ پره دار ($\theta = 180$) خارج میشود.

از مجموعه عوامل فوق و با در نظر گرفتن فرضیات مذکور معادله شماره ۱ برای ارزیابی حرکت یک دانه در داخل چرخ پره دار عمودی حاصل میشود:

$$(1) \quad \frac{d^2 r}{dt^2} = \omega^2 r - 2 \omega \mu \frac{dr}{dt} - g$$

ارزیابی حالت دوم ب. (چگونگی دخالت حرکت پرتابی در طرح):

در این قسمت از حرکت دانه، مقاومت هوا، شکل و وزن دانه ها، اندازه زاویه خروجی (زاویه پرتاب) و سرعت خروجی دانه از چرخ پره دار عمودی اهمیت خاص خود را دارند. با فرض اینکه حرکت فقط در امتداد یک صفحه (در دو بعد) صورت می‌گیرد، پس از دخالت عوامل فوق، فرمول شماره ۲ نتیجه می‌گردد:

$$(2) \quad X_m = \frac{2 V_{x_0} V_{z_0}}{g} - \frac{8}{3} \frac{K S V_{z_0}^2 V_{x_0} V_0}{M g^2}$$

پس از حل معادله درجه دوم دیفرانسیلی ۱، معادله حرکت پرتابی فوق معادله ۲ بصورت ذیل ارائه می‌گردد.

$$(3) \quad X_m = \frac{V_0^2 \sin \phi}{g} - \frac{8}{3} \frac{K S V_0^4 \sin \phi \sin 2 \phi}{M g^2}$$

پس از جایگزینی پارامترهای اندازه گیری شده در آزمایشگاه و استفاده از جداول ضرائب مقاومت هوا، معادله^۶ نهائی حرکت دانه معادله ۴ از ابتدای تماس با پره ها تا فاصله^۶ پرتاب شده بدست می آید.

$$(4) X_m = \%96 V_0^2 - 3 \times 10^{-9} \frac{V_0^4}{M}$$

طراحی دستگاه براساس معادله شماره ۴ با در نظر گرفتن یکنواختی در پراکندگی برای ۶ پره^۶ چرخ پره دار دستگاه انجام شده است.

۲- مرحله دوم - طراحی دستگاه (با توجه به معادله^۶ نهائی بدست آمده)

برای آشنائی با اهمیت بعضی از عوامل در کیفیت پخش دانه ها، قسمت‌هایی از دستگاه که طراحی آنها از اهمیت خاص برخوردارند بترتیب زیر معرفی میشوند:

اندازه^۶ طول پره ها، ترتیب قرار گرفتن آنها در درون چرخ و نوع تغذیه دانه هاب درون چرخ پره دار از جمله عوامل فوق هستند. اندازه طول پره ها براساس معادله فوق معادله ۴ برای فواصل پرتابی مختلف و تعیین محدوده^۶ پوشش توسط هر پره محاسبه گردیده است. همان طوریکه قبلاً^۶ نیز عنوان و بررسی گردید، در محاسبه^۶ اندازه طول پره ها، اثرات مقاومت هوا بر روی دانه ها، نیروی منتج از برخورد دانه و پره، سرعت دورانی چرخ پره دار، زاویه^۶ خروجی دانه، جنس و وزن دانه^۶ پرتابی دخالت داشته اند. حداکثر فاصله^۶ پرتابی برای بلندترین تیغه در فرمول ۴ فاصله^۶ ۲۱/۸ متر بدست آمده که حداکثر فاصله^۶ پرتابی دانه های سموم گیاهی مورد آزمایش می باشد. در محاسبه^۶ f (شکل ۵) از قوانین استاندارد پره^۶ پمپ ها کمک گرفته شده که در این طرح مقادیر f بین ۹/۶ و ۴۷ میلی متر متغیر می باشد.

نامگذاری پره ها بوسیله^۶ نمره گذاری از ۱ تا ۶ بوده، بدین ترتیب که بلندترین پره را شماره^۶ یک و سپس بترتیب کوتاهترین آن شماره ۶ نامگذاری شده است. ترتیب قرار گرفتن پره ها در درون چرخ پره دار خود یکی از مسائل این تحقیق بشمار میرفت. در ابتدا تصور میشد که در جهت عقربه^۶ ساعت قرار دادن پره ها باعث پمپ شدن هوا بداخل چرخ شده و نیز باعث برخورد دانه ها می گردد. در یک آزمایش کیفی انجام شده، صدق تصور فوق ثابت و ترتیب پره ها در جهت عکس عقربه^۶ ساعت از ۱ تا ۶ قرار گرفتند (شکل ۶). از عوامل دیگر موثر در بررسی و آزمایش طرح عبارت بودند از برخورد دانه ها باهم که ناشی از نوع تغذیه^۶ مواد بدرون چرخ پره دار بوده است. در

ارتباط با این مشکل دو نوع مکانیزم مختلف تغذیه مواد بداخل چرخ پره دار مورد استفاده قرار گرفت. این دو نوع مکانیزم بترتیب عبارتند از تغذیه سقوطی با استفاده از نیروی ثقل^۱ و تغذیه مرکزی مواد^۲ با استفاده از یک نقاله حلزونی (پیچ ارشمیدس) آزمایش و نتایج حاصله در مکانیزم دوم، یعنی استفاده از پیچ ارشمیدس بعلت سه مزیت: کم کردن سرعت اولیه برخورد دانه و پره، عدم برخورد دانه ها باهم و تخفیف در پمپ شدن هوا بداخل چرخ پره دار (در اثر حرکت دورانی) کاملاً رضایت بخش بوده است. بر همین اساس در تمام آزمایشات برای ارزیابی دستگاه از این مکانیزم استفاده گردید. ظرفیت نقاله حلزونی (پیچ ارشمیدس) مورد بحث براساس فرمول ۵ و سرعت حرکتی ۵/۶ کیلومتر در ساعت تراکتور محاسبه، طرح ریزی و ساخته شده است:

$$(5) \quad C = \frac{(D^2 - d^2) P N E}{750 \times 100}$$

۳- مرحله سوم - چگونگی ارزیابی دستگاه و نتایج حاصله طرح مذکور:

در آزمایشات کیفی که جهت ارزیابی دستگاه بعمل آمد، نتایج حاصل گردید که مختصراً عبارتند از:

الف - نوع سیستم انتقال دانه ها از مخزن بر روی پره های این نمونه دستگاهها دارای اهمیت خاص خود می باشند. در این تحقیق از سیستم تغذیه مرکزی بوسیله پیچ ارشمیدس برای این منظور استفاده شده است. مزیت این مکانیزم در کم کردن سرعت اولیه دانه در ابتدای ورود به چرخ پره دار است (شکل ۷).

ب - پره ها در این دستگاه بعلت داشتن شکل قوسی، به مقدار زیادی در محدود کردن نیروی ضربه ای وارد بر دانه ها مؤثر بوده که در این تحقیق ۷ رفتار، هر کدام شامل سه تکرار با همین نوع خاص پره ها انجام شده است.

ج - طول پره ها که قبلاً بحث شده، با توجه به این موضوع که در مجموع پوشش یکنواخت مواد پخش شده بایستی توسط ۶ پره در فواصل مختلف بوجود آید، براساس معادله ۴ محاسبه گردیده است.

د - پره‌ها از فولاد به ضخامت $3/18^{\text{mm}}$ ساخته شده که دارای ضریب اصطکاکی برابر $0/4$ (اندازه گیری شده در آزمایشگاه) بوده است.

ه - در انجام آزمایش از ماده بی اثر یک سم گیاهی دانه ای به شکل استوانه که قطر هر دانه آن $3/5^{\text{mm}}$ و طول کمتر از 10^{mm} می باشد استفاده گردید. لازم به یادآوری است که رطوبت هوا بر روی دانه ها، بعلت داشتن لغاب، تاءثیری نداشته است.

و - با توجه به اهمیت شیب زمین در دقت آزمایش با این دستگاه، بدلیل پرتابی بودن حرکت دانه ها، آزمایشات تفاما " برروی سطحی با شیب کمتر از ۵% انجام گرفت.

ز - بدلیل انجام آزمایش در هوای آزاد، تنها راه کنترل باد که در چگونگی پرتاب دانه می توانست دخالت داشته باشد، توسط انتخاب وقت آزمایش در مواقعی که سرعت باد کمتر از ۸ کیلومتر در ساعت است انجام گرفت.

ح - کمیت سرعت دورانی در طراحی طول پره ها (سرعت دورانی ۷۵۰ دور در دقیقه بوده است) که در تمام طول آزمایش (۷ رفتار) ثابت نگهداشته شد.

ط - زاویه خروجی (زاویه پرتاب) در پخش یکنواخت دانه ها، بعلت دخالت در مسیر پیموده شده دانه پس از پرتاب از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده است. براساس تعداد عوامل زیادی که گمان میرفت در طبیعت عمل پخش توسط این دستگاه خاص اثر داشته باشند، تصمیم گرفته شد که ۸ عامل فوق را ثابت نگهداشته و یکی از حساسترین فاکتورهای آزمایش برروی این دستگاه، یعنی زاویه خروجی (پرتاب) را بعنوان متغیر در کلیه رفتارها بکار گرفت. ارزیابی اثر زاویه خروجی پره ها در روی مقدار پراکندگی بدین صورت انجام پذیرفت که زاویه پره های ۲ و ۳، ۴، ۵ بمقدار ۵۵ درجه و زوایای ۱ و ۶ بترتیب ۶۰ و ۴۵ درجه (بخاطر جلوگیری از تداخل دانه ها بعد از پرتاب) تعیین شدند. در ۷ رفتار انجام شده، مقادیر سه زاویه ۲، ۴ و ۶ ثابت ولی زوایای ۱، ۳ و ۵ (حدول ۱) بعنوان متغیر انتخاب گردیدند. پس از انجام آزمایش و وزن نمودن دانه های پراکنده شده در فواصل مختلف از نتایج بدست آمده در این وزن کردنها و ارزیابی کیفیت پخش دانه ها در تعیین بهترین ترکیب زاویه ای پره ها استفاده گردید.

جدول ۱- ترکیب زاویه ای در هریک از رفتارها

رفتار	پره ها	زوایای پره ها (برحسب درجه) در هر رفتار					
		۱	۲	۳	۴	۵	۶
T ₁		۶۰	۵۵	۵۵	۵۵	۵۵	۴۵
T ₂		۵۵	۵۵	۵۵	۵۵	۵۵	۴۵
T ₃		۶۵	۵۵	۵۵	۵۵	۵۵	۴۵
T ₄		۶۰	۵۵	۶۰	۵۵	۵۵	۴۵
T ₅		۶۰	۵۵	۶۵	۵۵	۵۵	۴۵
T ₆		۶۰	۵۵	۵۵	۵۵	۵۰	۴۵
T ₇		۶۰	۵۵	۵۵	۵۵	۴۵	۴۵

با استفاده از روشهای تجزیه و تحلیل آماری^۱ بررسی میانگین مقادیر وزنی پراکنده شده در ۳ تکرار برای هر رفتار انجام و با کمک کامپیوتر جدول ۲ بدست آمد. جدول مذکور مشخصات آماری برای پراکندگی هر رفتار را نشان می دهد.

جدول ۲- استاتیسیتک های آماری در هریک از رفتارها

رفتار	E M S	F-value	Plob.F	R ²	CV.%
T ₁	۲۲۳۲/۸	۳۵۶۷/۰	۰/۰۰۰۱	۰/۹۹۴	۴/۳
T ₂	۲۹۶۶/۸	۲۲۳۴/۱	۰/۰۰۰۱	۰/۹۹۱	۸/۷
T ₃	۷۵۹۸/۶	۱۲۳۰/۰	۰/۰۰۰۱	۰/۹۷۵	۱۱/۷
T ₄	۵۳۹۳/۱	۱۸۳۷/۴	۰/۰۰۰۱	۰/۹۸۳	۷/۹
T ₅	۴۳۱۵/۷	۱۹۷۶/۹	۰/۰۰۰۱	۰/۹۸۴	۸/۵
T ₆	۴۷۵۴/۳	۱۴۰۷/۰	۰/۰۰۰۱	۰/۹۷۸	۹/۲
T ₇	۱۹۲۹/۱	۲۹۵۵/۹	۰/۰۰۰۱	۰/۹۸۹	۵/۸

برای دستیابی به پراکندگی نسبتاً "کامل" مواد توسط این دستگاه از روش استاندارد انطباق^۱ (منحنی های ۱ تا ۷) استفاده گردید.

بعنوان مثال، پراکندگی یکنواخت موثر برای رفتار شماره^۲ ۱ برابر ۱۰/۳ متر بوده درحالی که حداکثر انطباق رفت و برگشت برابر ۴۰ درصد بیشتر نبوده و یکنواختی مذکور براساس طریقه^۳ جمع بندی^۲ نقاط در روی منحنی های انطباق بدست آمده است. لازم به تذکر است که دانه ها تا فاصله^۴ ۲۰ متری پرتاب شده ولی در اندازه گیری وزن دانه ها جهت رسم منحنی های پراکندگی بعد از فاصله^۴ ۱۶ متری، بدلیل ناچیز بودن دانه های پراکنده شده، وزن آنها برای هر رفت یا هر برگشت منظور نگردیده است. در تجزیه و تحلیلی که بر روی ۷ رفتار مختلف بعمل آمد، نشان داده شد که ترکیب زاویه ای رفتار شماره ۴ (۴۵ و ۵۵ و ۵۵ و ۶۰ و ۵۵ و ۶۰ درجه) یکنواخت ترین پراکندگی را در طریقه^۳ انطباقی ارائه می دهد. منحنی این یکنواختی دارای ۵/۶% حداکثر واریانس و پوشش یکنواخت موثری برابر ۹/۴ متر و حداکثر فاصله پرتابی ۲۰ متر میباشد.

نتیجه گیری

- ۱- باوجود فرضیات متعددی که در مورد دستیابی به معادله ۴ دستگاه مورد نظر بعمل آمده حداکثر فاصله^۴ پرتاب این دانه ها بوسیله^۴ دستگاه مذکور، توسط این معادله قابل پیش بینی میباشد، نتایج بدست آمده نشان دهنده^۴ رضایت بخش بودن معادله^۴ تئوری در رابطه با تعیین حداکثر فاصله^۴ پرتابی میباشد.
- ۲- یکی از عوامل اصلی یکنواختی پخش دانه های پرتابی، زاویه^۴ خروجی پره ها بوده که با تغییر این زاویه بهنگامی که طول پره ها ثابت است میتوان طرح پخش دانه ها در سطح زمین را بطور دلخواه تغییر داد.
- ۳- فاصله^۴ پرتابی دانه ها از دستگاه تابعی از وزن و بزرگی سطح مقطع (شکل) دانه ها، سرعت دورانی چرخ پره دار، طول پره ها و همچنین زاویه^۴ خروجی پره ها می باشد. در شرایط مساوی، دانه های بزرگ و وزین تر دورتر از دانه های کوچک و سبکتر پرتاب میشوند.

۴- بدلیل پمپ شدن هوا بداخل چرخ پره دار، بهنگام دوران، یکنواختی کامل فقط در فاصله ۴/۵ متری از دستگاه حاصل شده است. از این فاصله به بعد با استفاده از روش انطباق (تا کمتر از ۴۰٪) دوپوشش مجاور پخش شده میتوان پراکندگی از دانه ها را توسط این دستگاه ارائه داد.

